

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunnan

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Sisällysluettelo

1 Tarkastuslautakunta.....	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.3 Arvioinnin toteuttaminen	4
2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	5
2.1 Talousarvion toteuma	5
2.2 Investoinnit	6
3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	6
4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	7
5 Henkilöstö	7
6 Yhteenveto.....	8
7 Allekirjoitukset	8

1 Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon, tarkastuksen ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntayhtymän toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja, joiden toiminta on kuntayhtymän muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Valtuusto on valinnut toimikaudekseen 2017–2020 tarkastuslautakunnan, joka on arviointivuoden 2020 ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Jari Nahkanen, puheenjohtaja	Lyyli Nivala, varajäsen
Raili Myllylä, varapuheenjohtaja	Vesa Hihnala, varajäsen
Diana Seppä	Janne Mäkinen, varajäsen
Pekka Pääkkö	Tuula Ekdahl, varajäsen
Jorma Perälä	Marita Toiviainen, varajäsen
Eeva-Riitta Pappila	Juhani Pyhtilä, varajäsen
Tuomo Seppälä	Kaarina Männikkö, varajäsen
Sanna Häggman	Juhani Isotalo, varajäsen

Puheenjohtaja Reijo Puranen on menehtynyt 16.2.2020, jonka jälkeen varapuheenjohtaja Raili Myllylä on hoitanut puheenjohtajan tehtäviä. Yhtymävaltuusto on 26.5.2020 valinnut uudeksi puheenjohtajaksi Jari Nahkasen. Eeva-Riitta Pappila ei ole osallistunut vararehtoria koskevien asioiden käsittelyyn (esteellisyys).

Kuntayhtymän yhtymävaltuusto on valinnut koulutuskuntayhtymän vuosien 2018–2021 tilintarkastajaksi KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n (nyk. KPMG Oy Ab). Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut tilivuoden 2020 aikana JHT, KHT Antti Kääriäinen, joka on hoitanut myös tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät valmistelu- ja sihteerintehtävät. Vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilönä on toiminut JHT, KHT Tapio Raappana ja avustavana tarkastajana Marjut Huusko.

1.3 Arvioinnin toteuttaminen

Tilivuoden 2020 arvioinnin toteuttamiseksi tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointityötä vierailuin sekä kuulemalla työntekijöitä, johtoa ja opiskelijoita. Pandemiatilanteen vuoksi vierailuita on ollut edellisvuotta vähemmän, joka on vaikeuttanut arvioinnin toteuttamista. Tarkastusvuoden aikana on vierailtu kolmessa toimipisteessä (Piippola, Oulainen, Nivala) ja lisäksi Haapajärven toimintaan on tutustuttu etäyhteydellä. Tarkastuslautakunta ei näin ollen ole tarkastusvuonna tutustunut Kalajoen, Haapaveden eikä Ylivieskan toimipisteisiin.

Lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut hallinto- ja talousjohtajan esittelyn pohjalta kuntayhtymän talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä tilinpäätökseen ja vararehtorin esittelyn pohjalta henkilöstökertomukseen.

Yhtymävaltuusto on merkinnyt tiedoksi vuoden 2019 arviointikertomuksen kokouksessaan 26.5.2020 (§15) ja yhtymähallitus on antanut lausunnon arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä 23.9.2020 (§112). Yhtymävaltuusto on 13.10.2020 (§27) merkinnyt tiedoksi annetut selvitykset.

2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Talousarvion toteuma

Kuntayhtymän talous toteutui huomattavasti talousarviota paremmin. Erityisesti toimintakuluissa on merkittävää säästöä talousarvioon verrattuna.

Koko koulutuskuntayhtymä, ulkoinen/sisäinen	Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	33 923 610	34 159 491	-235 881
Toimintakulut	32 812 630	29 381 890	3 430 740
Toimintakate	1 110 980	4 777 601	3 666 621
Poistot	2 930 700	5 018 692	2 087 992
Tilikauden yli/alijäämä	-1 414 520	272 250	-1 686 770

Kaikki taloudelle ja resursseille asetetut tavoitteet täyttyivät tilikaudella. Poistot ovat 2,1 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Tilikaudella on tehty 1,7 miljoonaa euroa lisäpoistoja kuntotutkimuksen kohteena olleista päärakennuksista. Valtion lisärahoitus tilikaudelle 2020 oli perusrahoitukseen 1 214 068 euroa ja lisäksi poikkeusolojen tasaamiseen 625 000 euroa. Taloustilanteen arvioinnissa tulee ottaa huomiota, että arviointivuonna 2020 saadut valtionosuudet tuskin tulevat olemaan pysyvästi samalla tasolla, joten tarkkaan taloudenpitoon tulee edelleen kiinnittää huomiota. Pandemian seurauksena kuntayhtymä on saanut säästöjä, jotka tulee huomioida tuloksen analysoinnissa.

Kuntayhtymällä on kaksi tulosaluetta, Kuntayhtymän yhtymäpalvelut ja Koulutuskeskus JEDU. Yhtymäpalvelut koostuvat yleishallinto-, taloushallinto-, henkilöstöhallinto-, ravitsemis- ja laitoshuolto-, kiinteistö- ja tietohallintopalveluista. Yhtymävaltuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite on toimintakate tulosalueittain, joka toteutui huomattavasti talousarviota paremmin.

Tulosalue	Toimintakate (sitova), Talousarvio 2020	Toteuma	Poikkeama
Yhtymäpalvelut	59 100	969 027	-909 927
Koulutuskeskus JEDU	1 051 880	3 808 574	-2 756 694

Konsernituloslaskelman alijäämäksi muodostui tilikaudella 0,2 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää viranhaltijoita hyvästä taloudenpidosta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntayhtymällä on varsin laaja kiinteistökanta. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kuntayhtymän tavoitteena on tiivistää opetuksen käytössä olevia tiloja ja luopua tarpeettomista kiinteistöistä ja tiloista. Tilinpäätöksen mukaan kiinteistöstrategia laaditaan vuoden 2021 aikana.

Tarkastuslautakunta toteaa, että koulutusreformi tulee vaatimaan tehostamista kaikilla toiminnan osa-alueilla. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kuntayhtymän talouden arvioinnissa kiinnitetään huomiota sekä koulutusalaakohtaiseen talousjohtamiseen että paikkakuntakohtaisen johtamiseen.

Eri toimipisteiden välistä yhteistyötä tulee lisätä yhteisten kustannussäästöjen sekä yhteisen jatkuvuuden turvaamiseksi. Tarkastuslautakunta suosittelee yhteistyön lisäämistä jäsenkuntien kanssa mm. kiinteistöjen käytössä ja paikkakuntien toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Tarkastuslautakunta suosittelee selvityksen laatimista hankintatoiminnan uudelleenjärjestelystä toiminnan tehostamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi.

2.2 Investoinnit

Investoinnit toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä. Merkittävimmät investoinnit tehtiin tilivuonna Nivalaan ja ne koskivat logistiikkahallin rakentamista ja kuljetusvälineiden ja koneiden ja kaluston hankintaa sekä metallin pihan rakentamista.

Investointiosan sitovuustasona on tulosityksiköittäin rakentamiseen sekä kone- ja laitehankintoihin myönnetyn määrärahan arvonlisäveroton nettosumma. Talousarviossa nettoinvestoinneiksi oli arvioitu 2,78 miljoonaa euroa. Investointien netoksi muodostui 2,07 miljoonaa euroa.

3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2020 toiminnallisten tavoitteiden toteuma ja seuranta			
	Tavoitetaso 2020	Mittari	Toteutuma ja lautakunnan arvio
Asiakkuus ja vaikuttavuus			
Täyttöaste (Järjestämislupa)	100 %	Opiskelijatyövuodet	89 % Täyttöastetavoitetta ei ole saavutettu.
Työllistyminen ja jatko-opinnot	75 %	Tilastokeskus	78,8 %
Itsearviointi	4,0	Opiskelijapalaute (Amispalaute)	4,32
Prosessit ja rakenteet			
Vuosiopiskelijamäärän kehitys	1,1	Multiprimus	1,01
Kokonaiskeskeytys (negatiivinen)	10 % / 4%	Multiprimus	11,17% / 3,62 %
Opiskelijapalaute	4	Amis-opiskelijapalaute (Arvo-kysely)	4,31
Näytöt työelämässä	60 %	Multiprimus	66 %
Strateginen tavoite			
Opiskelijavuosien vähimmäismäärä	3008	Tilasto/opiskelijavuosien määrä	2697,3
Valmistuneet (PT, AT, EAT)	1050	Tilasto/valmistuneiden määrä	1080
Opiskelijavuoden oppisopimuskoulutuksena	420	Tilasto/opiskelijavuosimäärä	474,1
Hankesalkun koko	3,5 milj. e	Tilasto/hankekirjanpito	4,1 milj. e
Kansainvälinen vaihto/opiskelijat	3 % (100)	Tilasto/toteutuneet vaihdot	8 opiskelijaa
Yhdistelmätutkinnon suorittaneita kaikista valmistuneista	3 %	Tilasto/valmistuneiden määrä	2,2 %

Opiskelijavuositavoitteeseen ei ole päästy. Tästä syystä tulisi harkita koulutuslakohtaisen markkinoinnin lisäämistä. Tarkastuslautakunta on ollut tyytyväinen sähköiseen ulkoiseen markkinointiin, ja sen toivotaan jatkuvan.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä yritysysteistyötä ja pohtii, voisiko se olla yksi toiminnallinen tavoite tulevassa talousarviossa. Opiskelijoilla tulee olla riittävä koulun tarjoama ohjaus työtehtävien suorittamiseen.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan pandemia-aika on lisännyt merkittävästi haasteita opinnoista suoriutumiseen osalla opiskelijoista. Lautakunnan mukaan tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota opiskelijoiden etäopinto-ohjaukseen. Vallitseva tilanne on osoittanut, että kuntayhtymän tulisi kiinnittää huomiota pedagogiseen ohjaamiseen sekä pedagogiseen johtamiseen. Näihin haasteisiin tulee vastata tiiviimmällä moniammatillisella yhteistyöllä ja konkreettisilla toimenpiteillä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita riittäviin resursseihin ja niiden tarkoituksenmukaiseen käyttöön. Paikkakunnilla toteutettu yhteistyö lukioiden ja muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa on ollut myönteistä.

4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tilinpäätöksessä esitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko on kattava.

Koulutuskuntayhtymässä on KPMG:n johdolla tehty riskienhallinnan toimintamalli ja riskirekisteri. Riskienarvioinnissa merkittävimmiksi riskeiksi nousivat rahoituksen pieneneminen opiskelijamäärän vähentymisen vuoksi, epäselvät roolit ja vastuut, avainhenkilöriski, riski työuupumuksesta sekä kiinteistöriski iäkkästä ja toiminnan tarpeeseen nähden ylisuuresta kiinteistökannasta.

5 Henkilöstö

Henkilöstökertomuksen mukaan kuntayhtymän henkilöstömäärä on edellisvuoden tasolla 333 (332) henkilössä. Henkilöstön keski-ikä on 49,8 vuotta ja yli 60-vuotiaita on 61 henkilöä, joka tulee vaikuttamaan henkilöstön vaihtuvuuteen. Yli 50-vuotiaiden osuus kuntayhtymän henkilöstöstä on 57 %. Osaavan henkilökunnan rekrytoinnin onnistumisen vuoksi koulutuskuntayhtymän tulee pitää huolta siitä, että se on haluttu ja työntekijöistään huolehtiva työnantaja sekä markkinoitava aktiivisesti.

Sairaspoissaolojen määrä (1668 päivää) väheni vuonna 2020 lähes puoleen edellisvuoden määrästä (3219 päivää), johtuen etäopetukseen siirtymisestä. Myönteistä oli, että henkilöä kohden sairauspoissaoloja oli 5 päivää. Sairaspoissaolojen vähentymisestä on kertynyt myös säästöjä.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Tavoitetaso 2020	Mittari	Toteuma
Kehityskeskustelut	100 %	ESS-ohjelman tilasto	100 %
Työolobarometri	3,8	Henkilöstökysely	3,63 v. 2019

Henkilöstön kehittäminen	4 %	Osuus henkilöstömenoista	2,7%
Päätoimisten opettajien kelpoisuus	95 %	Pätevien opettajien osuus	90 %

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää henkilöstöä hyvin tehdystä työstä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että myös tänä poikkeuksellisen aikana huolehditaan henkilöstön riittävästä koulutuksesta ja osaamisen kehittämisestä. Työnantajan tulisi mahdollisuuksien mukaan tukea sitä, että kelpoisten opettajien osuutta saataisiin nousemaan tavoitetasolle.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että kehityskeskustelut ovat toteutuneet 100-prosenttisesti. Työbarometri on toteutettu alkuvuodesta koskien vuotta 2019, jonka pohjalta on tehty kehittämissuunnitelmat. Tarkastuslautakunnan saaman palautteen perusteella työssäjaksamisen tukemiseen ja töiden tasaiseen jakamiseen tulee panostaa.

6 Yhteenveto

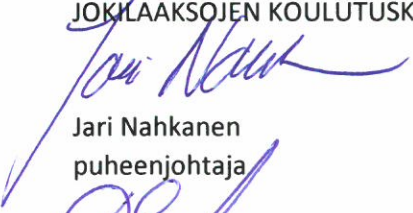
Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustolle, että se pyytää seuraaviin asioihin selvitykset yhtymähallitukselta lokakuun 2021 loppuun mennessä:

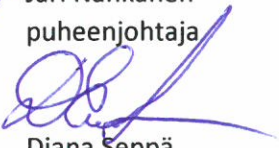
1. Kuinka opiskelijoita tuetaan opintojen etenemisessä voimakkaammin, opinto-ohjausta ja oppilashuoltoa tehostamalla, sekä kuntayhteistyötä tiivistämällä
2. Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön jaksamisesta ja haluaa selvityksen, kuinka henkilökunnan työssäjaksamisesta huolehditaan
3. Tarkastuslautakunta toivoo, että yritys yhteistyö otetaan yhtenä mittarina huomioon talousarviota laadittaessa

7 Allekirjoitukset

Nivalassa 7. toukokuuta 2021

JOKILAAKSOJEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Jari Nahkanen
puheenjohtaja

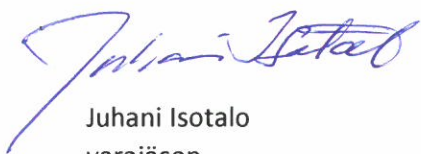

Diana Seppä
jäsen

Jorma Perälä
jäsen

Raili Myllylä
jäsen, varapuheenjohtaja

Eeva-Riitta Pappila
jäsen

Pekka Pääkkö
jäsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Juhani Isotalo'.

Juhani Isotalo
varajäsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tuomo Seppälä'.

Tuomo Seppälä
jäsen

